

КОНТРАСТ ТОНАЛИТЕТА

ОПШТИ ПОДАЦИ:

Назив школе: ШОСО »Милан Петровић«

Наставник: Татјана Поповић

Ментор: Јасмина Вилић

Предмет: Ликовна култура

Разред и одељење: VIII 12С

Датум: 05.05.2009.

СТРУЧНИ ПОДАЦИ:

Наставна област: Боја

Наставна јединица: Контраст тоналитета

Број часа: 31, 32

Локација: учионица

Тип часа: обрада новог, утврђивање

Наставни облици рада: фронтални, индивидуални

Наставне методе: разговор, усмено излагање, метода демонстрације, метода практичног рада

Наставна средства: уџбеник за Ликовну културу за 6 разред, Ликовна култура за више разреде основне школе, прибор за рад,

Ликовни медиј: масни пастел

Ликовна техника: цртање

Мотив: ноћ

Репродукције: Ван Гог

Корелација: физика, географија, музичка култура

Циљ и задаци часа: упознавање ученика са појмом контраста, врстама контраста у сликарству, упознавање са контрастом светло тамно, развијање изражајне способности, уочавање контраста и ритма у природи, упознавање са уметничким делима, развијање осећаја за лепо и љубави према уметности, развијање изражајних способности, упознавање са физичком природом светлости

ТОК ЧАСА

УВОДНИ ДЕО:

Најизраженији светлосни контраст носе црна и бела боја, али светлосна супротност се може изразити свим бојама, додавањем црне и беле. Чак и без додавања црне и беле свака боја има своју количину светла, такозване валере. Такође кад боје међусобно упоређујемо, видимо која је светлија а која тамнија. Жута боје је најсветлија, па онда иде наранџаста, црвена, зелена, па на крају плава и љубичаста као најтамнија.

Природна светлост може бити од сунца и месеца. Сунце је најјачи светлосни извор, усијана звезда која зрачи светлост и топлоту. Сви предмети у природи добијају светлост од сунца. Светлост коју видимо зависи од рапоредa светлости

у целини, од оптичких и физичких процеса који се дешавају у очима и нервном систему.

Светлина предмета зависи од његове физичке способности да упија и задржава светлост коју прима, као и од расподеле светлосних вредности у околини.

Зависно од тога какав нам је извор светлости, добијамо различите осветљености и сенке предмета. Ако је дневна светлост, осветљење може бити распршено уједначено, ако је усмерено вештачко светло разлике контраста светлог и тамног су јаке, може бити и распршено вештачко светло, где су тонови уједначенији. Све то зависи од јачине светлости, усмерености, која врста је осветљења.

На сликама барокних уметника је био велики контраст светла и сенке, степена осветљености. Показаћемо репродукције Рембранта ван Рејена, барокног сликара, на чијим радовима можемо видети светлосне контрасте.

Разговараћемо са ученицима о репродукцији Ван Гога.

Ван Гог

На слици Ван Гога ћемо описати природну светлост месеца. Његово осветљење није јако, тако да се већина природе налази у сенци. Истиче се светло месеца и звезда по небу. Овде имамо контраст и у самом осветљењу боје, њене светлосне вредности. Жута је светла боја и кад је у најачем свом тоналитету, док је плава тамна. Самим колоритом добијамо контраст светло тамног.

ФОРМУЛАЦИЈА ЗАДАТКА:

Како изгледа улица навече кад се упали улична расвета? Имамо велики контраст осветљења у кућама, уличних светиљки, месеца (зависи да ли је облачно или не) и тамних боја ноћи. У мраку све боје добијају своју тамнију нијансу.

Шта уочавамо на зградама и кућама у вези осветљења? Тамо где је упаљено светло у просторији видимо велику светлосну разлику кад посматрамо са улице. Смењују нам се тамни облици зграде или куће и светли прозори. Треба обратити пажњу и како уличне светиљке бацају светло.

Изабраћете ноћни мотив на ком ће те приказати облике осветљене месечевом светлошћу или вештачким осветљењем.

РАДНИ ДЕО:

Ученицима дамо плави акварел папир као подлогу за рад. Радиће масним пастелом по акварел папиру.

Ученици приступају постављању цртежа и сликању. Обилазимо их и ако неки нису схватили појашњавамо и понављамо шта нам је задатак. Разговарамо са ученицима и наводимо разговором да дођу до бољих решења.

Треба да обрате пажњу и на сенке које ствара светлост. При раду треба да употребљују контраст боја које имају различите светлосне вредности.

ЗАВРШНИ ДЕО:

При завршетку изаберемо пар успешно решених радова. Њих издвојимо и заједнички анализирамо.

Поновимо шта је то валер, тонска вредност боје. Поновимо о контрасту светло тамно, контрасту валерских вредности боја. Кажемо шта се дешава при вештачком осветљавању облика и простора.

Поредамо радове ученика и разговарамо о њима. Који то контраст имају на радовима? Који радови су добро приказали задатак по њиховом мишљењу?

Објаснимо још једном смењивање светла и сенке на радовима ученика.

Кажемо на шта то треба да обрате пажњу на будућим радовима да би били успешнији.

Најуспешније радове окачимо на пано у учионици.